

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Geriatría	
0912/URad/WNMinóZ/ST-NST/E18			Geriatrics	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2025/2026		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		X letni		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł E: Nauki kliniczne niezabiegowe		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	15 h	4 ECTS
		Ćwiczenia kliniczne	30 h	
		Seminarium	15 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		3 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki medyczne		4 ECTS
Forma nauczania ⁴		Wykład i seminarium: tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni Ćwiczenia kliniczne: zajęcia realizowane w szpitalu		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator				
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora				

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z oceną procesu starzenia się człowieka i jego stanu funkcjonalnego. 2. Zapoznanie z zagadnieniami odmienności procesów chorobowych u pacjentów geriatrycznych, odmiennością farmakoterapii w wieku podeszłym i starczym. 3. Zapoznanie z aktualną organizacją opieki nad osobami starszymi w Polsce.
Treści programowe. Wykłady, seminaria	<p>Wykłady: 15 h prowadzonych jako 7 wykładów po 2 , jeden wykład — 1 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proces starzenia się człowieka. 2. Organizacja opieki geriatrycznej. 3. Badanie fizykalne osoby starszej i całościowa ocena geriatryczna stanu zdrowia (COG). 4. Problem wielochorobowości w wieku podeszłym i starczym oraz odmienności farmakoterapii wynikającej z wieku pacjenta. 5. Specyfika układowych stanów chorobowych u pacjentów starszych. 6. Uwarunkowania epidemiologiczne najczęstszych chorób wieku podeszłego i starczego. 7. Specyfika zaburzeń psychicznych w okresie starości. 8. Starcze zespoły otępienne.
Treści programowe: Ćwiczenia kliniczne	<p>Ćwiczenia kliniczne: 30 h prowadzonych jako 5 ćwiczeń po 6 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie całościowej oceny geriatrycznej. 2. Badanie fizykalne pacjenta w wieku starczym i podeszłym. 3. Ocena stanu somatycznego pacjenta starszego. 4. Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego - planowanie opieki i pielęgnowania pacjenta starszego. 5. Prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta.
Metody dydaktyczne:⁶	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykład <ul style="list-style-type: none"> • Metoda tradycyjnego wykładu informacyjnego z prezentacją multimedialną. 2. Ćwiczenia kliniczne <ul style="list-style-type: none"> • Metoda ćwiczeniowo-praktyczna w postaci codziennych zajęć w oddziale geriatrycznym. • Codzienna praca u boku lekarza oddziału geriatrycznego. • Uczestnictwo w przyjęciu, badaniu, diagnozowaniu i leczeniu. 3. Seminarium <ul style="list-style-type: none"> • Metoda okrągłego stołu (swobodna dyskusja). • Metoda stolików eksperckich. • Projekty przygotowane przez studentów w ciągu semestru. • Analiza przypadków • Dyskusja panelowa. • Dyskusja seminaryjna 4. Praca samodzielna <ul style="list-style-type: none"> • Analiza literatury, studiowanie przypadków. • Przygotowanie projektów.

<p>Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:</p>	<p><i>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</i></p> <p>1. Ćwiczenia kliniczne</p> <p><i>W celu uzyskania oceny pozytywnej z ćwiczeń należy: (przykładowe możliwości)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • być obecnym na wszystkich ćwiczeniach klinicznych; • wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu każdego tematu realizowanego na ćwiczeniach; • wykazać się umiejętnościami praktycznymi. <p>2. Seminarium</p> <p><i>W celu zaliczenia seminarium należy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • być obecnym na każdym seminarium; • aktywnie uczestniczyć w omawianiu przypadków; • wykazać się wiedzą teoretyczną w zakresie omawianych przypadków. <p>3. Wykład i Egzamin</p> <p><i>Przedmiot kończy się egzaminem. Uzyskanie oceny pozytywnej z ćwiczeń klinicznych i seminariów w semestrze jest warunkiem koniecznym przystąpienia do egzaminu.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egzamin ma część teoretyczną i praktyczną. • Część praktyczna może mieć formę OSCE, zadania do zrealizowania. • Nie jest przewidziany termin zerowy.
<p>Sposób obliczania oceny końcowej:</p>	<p><i>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu</i></p>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	zasady farmakoterapii u pacjentów z niewydolnością nerek i leczenia nerkozastępczego;	E.W8 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W2	zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych;	E.W9 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W3	przebieg i objawy procesu starzenia się organizmu oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do osób starszych;	E.W10 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W4	odrębności w objawach klinicznych, diagnostyce i terapii najczęstszych chorób występujących u osób starszych;	E.W11 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W5	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych;	E.W12 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W6	podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej;	E.W13 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W7	podstawowe zespoły objawów neurologicznych;	E.W15 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W8	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób neurologicznych oraz ich powikłań: 1) bólów głowy, w tym migreny, napięciowego bólu głowy i zespołów bólów głowy oraz neuralgii nerwu V; 2) chorób naczyniowych mózgu, w szczególności udaru mózgu; 3) padaczki; 4) zakażeń układu nerwowego, w szczególności zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, boreliozy, opryszczkowego zapalenia mózgu, chorób neurotransmisyjnych; 5) otępień, w szczególności choroby Alzheimera, otępienia czołowego, otępienia naczyniopochodnego i innych zespołów otępiennych;	E.W16 ++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.

	6) chorób jąder podstawy, w szczególności choroby Parkinsona; 7) chorób demielinizacyjnych, w szczególności stwardnienia rozsianego; 8) chorób układu nerwowo-mięśniowego, w szczególności stwardnienia zanikowego bocznego, rwy kulszowej, neuropatii uciskowych; 9) urazów czaszkowo-mózgowych, w szczególności wstrząśnienia mózgu; 10) nowotworów				
W9	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;	E.W17 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W10	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób psychiatrycznych oraz ich powikłań: 1) schizofrenii; 2) zaburzeń afektywnych; 3) zaburzeń nerwicowych i adaptacyjnych; 4) zaburzeń odżywiania; 5) zaburzeń związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych; 6) zaburzeń snu; 7) otępień; 8) zaburzeń osobowości;	E.W18 ++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W11	problematykę zachowań samobójczych;	E.W19 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W12	specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci, w tym nastoletnich, oraz osób starszych;	E.W20 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W13	objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia;	E.W21 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W14	pojęcie niepełnosprawności;	E.W28 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
W15	rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane;	E.W29 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.

W16	wskazania do rehabilitacji medycznej w najczęstszych chorobach;	E.W30 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U1	zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;	E.U1 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U2	przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta oraz ocenić jego stan psychiczny;	E.U7 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U3	przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania;	E.U8 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U4	przewodzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb;	E.U21 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U5	zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta;	E.U22 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U6	przewodzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;	E.U23 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U7	uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta;	E.U32 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U8	omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta;	E.U33 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
U9	stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia));	E.U34 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.

	2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)).				
U10	przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne;	E.U5 +	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K1	Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych.	K.K1 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K2	Kierowania się dobrem pacjenta.	K.K2 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K3	Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta.	K.K3 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K4	Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby.	K.K4 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K5	Propagowania zachowań prozdrowotnych.	K.K6 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K6	Korzystania z obiektywnych źródeł informacji.	K.K7 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K7	Formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji.	K.K8 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
K8	Wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym.	K.K9 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.

K9	Przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	K.K11 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin teoretyczny	Test teoretyczny, ocena aktywności na zajęciach, dyskusja, projekt.
-----------	---	--------------	--	--	---

Literatura i pomoce naukowe

Literatura podstawowa

Kostka T., Koziarska-Rościszowska M. 2009. Choroby wieku podeszłego. Warszawa: PZWL.

Pączek L., Niemczyk M. 2009. Geriatria. Lublin: Czelej.

Szczeklik A 2021. Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych. Kraków: Medycyna Praktyczna.

Literatura uzupełniająca

Galus K. 2010. Geriatria: wybrane zagadnienia. Wrocław: Edra Urban&Partner.

Ralston S., Penman D., Strachan M.W.J., Hobson R.P. (red.) 2020. Davidson: choroby wewnętrzne. Tom 1-3. Wrocław: Edra Urban & Partner.

Inne pomoce naukowe

Laptop, rzutnik multimedialny.

Prezentacje udostępniane przez prowadzących ćwiczenia, kopie publikacji naukowych..

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]	
	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach ⁹	-	15 h
Udział w ćwiczeniach klinicznych	-	30 h
Udział w seminariach		15 h
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	60 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60 h/ 2 ECTS	60 h/ 2,0 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS¹⁰	

Informacje dodatkowe, uwagi

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów. Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych.